

Handleiding Coschapbegeleiders algemeen

2021 UPPER
Universiteit Utrecht
dept. Farmaceutische
Wetenschappen

Universiteit Utrecht

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	Doelstelling van de masteropleiding Farmacie.....	3
1.2	Eindtermen van de masteropleiding Farmacie.....	3
2.	Contactgegevens.....	4
3.	Opleidingsmethodiek	5
3.1	Experiential learning	5
3.2	Feedback	5
3.3	E-portfolio	5
3.4	Competentiematrix.....	6
4.	Inhoud coschappen.....	7
4.1	FA-MA-107 Polyfarmacie	7
4.2	FA-MA-202 Klinische farmacie	10
4.3	FA-MA-303 Geïntegreerde patiëntenzorg.....	12
4.4	FA-MA-304 Keuzestage	14
4.5	FA-MA-305 Eindcoschap	15
5.	Verwachtingen en verantwoordelijkheden tijdens coschap	16
5.1	Apotheker-coschapbegeleider.....	16
5.2	Coassistent	17
5.3	UPPER Stagebureau.....	18
6.	Praktische zaken	19
6.1	Plaatsingsprocedure.....	19
6.2	Beperkingen coschapadres.....	19
6.3	Vergoedingen	19
6.4	Coschapovereenkomst en verzekeringen.....	20
6.5	Tijdelijke blokkade voor coschappen doorgeven	20
7.	Kwaliteitscriteria opleidingsapotheken en opleiders.....	21
7.1	Inleiding	21
7.3	Toetsing en controle (invoering later).....	24
7.4	Beëindiging of schorsing van de erkenning van de ApOP/Apotheek	24

1. Inleiding

Voor u ligt de handleiding voor coschapbegeleiders van de masteropleiding Farmacie van het departement Farmaceutische Wetenschappen van de Universiteit Utrecht. In deze handleiding vindt u een kort overzicht van het curriculum en de indeling van de opleiding, een overzicht van de verschillende coschappen en de gebruikte opleidingsmethodiek. Verder worden de verwachtingen en verantwoordelijkheden tijdens een coschap en de eisen die gesteld worden aan apotheken waar een coschap gevolgd mag worden beschreven.

1.1 Doelstelling van de masteropleiding Farmacie

De School of Pharmacy heeft de ambitie om studenten in de master Farmacie op te leiden tot excellente apothekers voor de beroepspraktijk, die behandelaar zijn, productzorg op een hoog niveau kunnen waarborgen en in staat zijn eindverantwoordelijkheid te dragen voor het farmaceutisch handelen binnen hun taakgebied.

1.2 Eindtermen van de masteropleiding Farmacie

De eindtermen voor de masteropleiding Farmacie zijn opgesteld aan de hand van vijf taakgebieden: Productzorg, Patiëntenzorg, Medicatiebeleid, Kwaliteitszorg en Onderzoek en Innovatie en de zeven competenties volgens het CanMEDS-model¹. In het farmaceutisch model is de kerncompetentie de farmaceutische deskundigheid (ook wel vakinhoudelijke bekwaamheid genoemd).

Figuur 1. Het CanMEDS-model voor de Farmacie

Alle basisapothekers moeten ten minste op basisniveau aan alle eindtermen voldoen. De omschrijving van de taakgebieden evenals de eindtermen zijn te vinden [via deze link](#). De eindtermen zijn zo opgesteld dat zij aansluiten bij de postacademische specialisatieopleidingen openbaar apotheker specialist of ziekenhuisapotheker. Hoewel er geen eindtermen zijn opgesteld die zich specifiek richten op uitstroom naar andere werkvelden, zijn zij dermate breed dat uitstroom naar dergelijke werkvelden eveneens mogelijk is.

¹ CanMEDS: Competency Framework zoals vastgesteld door het Royal College of Physicians and Surgeons of Canada

2. Contactgegevens

Eindverantwoordelijke

Prof. dr. M.L. (Marcel) Bouvy Afdeling Farmaco-epidemiologie & Klinische Farmacologie

Tel.: 030-2537324 (secretariaat); e-mail: m.l.bouvy@uu.nl

Coschapcoördinator

Dr. B.M.A. (Diane) van Wieren-de Wijer UPPER

Tel.: 030-2536965; e-mail: b.m.a.vanwieren@uu.nl

Secretariaat coschappen UPPER Stagebureau

Mw. C. (Claudia) van der Sangen

Mw. H.M. (Helma) van der Horst-van Mastbergen

tel.: 030-2536965; e-mail: upper.stage@uu.nl

Postadres: UPPER Stagebureau/dept. Farmaceutische Wetenschappen
Postbus 80082
3508 TB Utrecht

3. Opleidingsmethodiek

3.1 Experiential learning

Het praktisch onderwijs tijdens de master Farmacie bestaat uit een viertal verplichte coschappen; drie thematische coschappen en het eindcoschap. Daarnaast kunnen studenten ook hun keuzestage in een apotheek volgen. De drie thematische coschappen worden gegeven volgens de 'experiential learning' methode. Kenmerkend voor 'experiential learning' is de integratie van cursorisch onderwijs en het leren in de praktijk (werkplaatsleren). Hierdoor kunnen studenten de opgedane kennis uit de cursus direct toepassen in de praktijk en kunnen de in de apotheek opgedane ervaringen besproken worden in het onderwijs.

Bij de keuzestage en het eindcoschap zijn studenten fulltime in de apotheek. In hoofdstuk 4 worden de vier coschappen en de keuzestage uitgebreid beschreven.

3.2 Feedback

De coschapbegeleider speelt een belangrijke coachende rol in de opleiding en professionele ontwikkeling van aanstaande apothekers. De coassistent kan zich beter ontwikkelen als deze van goede [feedback](#) wordt voorzien, zodat hij/zij inzicht krijgt in zijn of haar kwaliteiten en verbeterpunten. Bij het geven van feedback wordt stilgestaan bij de vraag of de coassistent de vertaling maakt van de theorie naar de praktijk, tot een concreet advies komt en of progressie wordt gemaakt ten aanzien van de leerpunten van de coassistent in diens ontwikkeling naar basisapotheker (bijv. sneller gegevens vinden, hoofd- en bijzaken onderscheiden, samenwerken met zorgverleners etc.).

Bij ieder coschap zijn er een aantal verplichte feedbackmomenten. Door deze feedback vast te leggen in een e-portfolio (Scorion, zie hierna) krijgen alle betrokkenen inzicht in het niveau van de student.

UPPER biedt coschapbegeleiders de gelegenheid een cursus 'De kunst van goede feedback' te volgen. Informatie hierover wordt via de UPPER Nieuwsbrief en op uitnodiging bekend gemaakt.

3.3 E-portfolio

Om de voortgang van de student te monitoren wordt binnen de master Farmacie gebruik gemaakt van een e-portfolio, Scorion. Dit e-portfolio wordt gebruikt bij de cursus 'persoonlijke en professionele ontwikkeling' (PPO) en bij alle coschappen. Per coschap worden de persoonlijke leerdoelen, de verschillende feedbackmomenten en de uitgevoerde opdrachten in Scorion beoordeeld. Ook de tussentijdse- en eindbeoordelingen van de student vinden via het e-portfolio plaats. De begeleider ontvangt via de student per mail een uitnodiging om in het portfolio feedback te geven of een beoordeling te doen. De student deelt aan het eind van het coschap het hele dossier van een coschap met de begeleider, zodat deze een overzicht heeft van wat er tijdens het coschap is uitgevoerd. De coschapcoördinator heeft altijd toegang tot het dossier.

Alleen de student en diens tutor hebben standaard inzage in het complete portfolio met daarin alle gevolgde cursussen.

3.4 Competentiematrix

De coschapbegeleider zal in het e-portfolio het niveau scoren waarop de student zich op dat moment bevindt. Dit doet hij of zij aan de hand van een [competentiematrix](#), waarin de zeven competenties uit het CanMEDS-model zijn opgenomen. Deze competentiematrix wordt gedurende de hele masteropleiding (3 jaar) gebruikt waardoor de ontwikkeling van de student binnen de competenties goed zichtbaar wordt.

Als de coschapbegeleider twijfelt over het niveau van de student moet tijdig contact worden opgenomen met het UPPER Stagebureau via upper.stage@uu.nl.

Aandachtspunten bij het gebruik van de matrix:

De matrix wordt gebruikt bij alle coschapcursussen, als ook in de cursus 'persoonlijke en professionele ontwikkeling' (PPO). Binnen de coschapcursussen zal de matrix gebruikt worden bij de beoordeling van leeractiviteiten (Korte Praktijkbeoordelingen (KPB's), opdrachten) en voortgangs- en eindbeoordelingen. Voor de te beoordelen leeractiviteiten is vastgesteld welke competenties beoordeeld dienen te worden. Zowel de student als de coschapbegeleider kunnen zelf nog aangeven welke andere competenties ook beoordeeld moeten worden.

- Binnen het coschap zijn alle beoordelingen van belang voor de uiteindelijke beoordeling.
- Afhankelijk van de leerdoelen van de cursus en mogelijkheden in de coschap-instelling zullen sommige vakinhoudelijke competenties meer of minder aan de orde komen.

3.4.1 Gebruik matrix

De beoordeling/normering is afhankelijk van de soort cursus (setting van het coschap) en het betreffende studiejaar waarin de cursus/coschap wordt gevolgd. Tijdens het eerste coschap in het eerste jaar van de master kan nog niet verwacht worden dat de student het oordeel 4 of 5 scoort op alle competenties, aangezien deze afgeleid zijn van de eindtermen van het mastercurriculum (basisapotheker). Tijdens het eindcoschap zal de student minimaal een 3 moeten scoren op alle competenties.

3.4.2 Toekenning van beoordelingsniveaus

De beoordelaar kiest voor het beoordelingsniveau dat het meest aansluit bij het niveau van de student op dat moment. Bij twijfel wordt het laagste oordeel gekozen. Indien een competentie niet aan de orde is geweest wordt niveau 3 ingevuld en bij de toelichting 'n.v.t.' aangegeven.

3.4.2 Feedback

De beoordelaar is per beoordelingsmoment verplicht schriftelijke feedback te geven op sterke punten en aandachtspunten, om het leermoment van de student te vergroten en diens leerproces te bevorderen. Er is tevens de mogelijkheid om een toelichting te geven wanneer een toegekend beoordelingsniveau niet geheel aansluit.

4. Inhoud coschappen

Onderstaand schema geeft de volledige opbouw van het curriculum van de master Farmacie weer. Vanwege de capaciteit van sommige cursussen kan de volgorde van cursussen per student variëren. Informatie over de opbouw van het curriculum en de inhoud van de cursussen is te vinden via [de studentensite van de master Farmacie](#).

Opbouw master Farmacie

jaar	blok 1		blok 2		blok 3		blok 4	
	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1	4.2
1	FA-MA101 Chronische aandoeningen	FA-MA102 Farmacothera-pie op maat	FA-MA106 Geneesmiddel-ontwerp	FA-MA104 Farmacie in praktijk	FA-MA105 Medicatiebeleid	FA-MA103 Individuele productzorg	FA-MA107 Polyfarmacie	
2	FA-MA201 Therapeutische eiwitten	Keuzecursus 1	FA-MA202 Klinische farmacie		FA-MA203 Onderzoeksproject			
3	FA-MA301 Ther. oncologische aandoeningen	Keuzecursus 2	FA-MA302 Kwaliteitszorg en patiëntveiligheid	FA-MA304 Keuzestage	FA-MA303 Geïntegreerde patiëntenzorg		FA-MA305 Eindcoschap	

In de volgende paragrafen vindt u per coschap de algemene cursusinhoud en de cursusdoelen. Specifieke opdrachten per cursus worden vermeld in de cursuswijzer die u voor aanvang van een coschap toegestuurd krijgt.

4.1 FA-MA-107 Polyfarmacie

Plaats binnen het curriculum

Deze cursus wordt gevolgd aan het eind van het eerste jaar van de master Farmacie.

Duur

Deze cursus duurt 10 weken waarvan 25 coschapdagen in de openbare apotheek (*experiential learning*).

Inhoud

In de cursus Polyfarmacie staat de individuele patiënt met een combinatie van aandoeningen en daarbij horende farmacotherapie centraal. Belangrijke aspecten hierbij zijn het analyseren, beoordelen en optimaliseren van de huidige farmacotherapie van de betreffende patiënt. Ook het schriftelijk en mondeling communiceren over deze aspecten is onderdeel van de cursus. In de cursus Polyfarmacie komen de aandoeningen die eerder in de bachelor en het eerste jaar van de master Farmacie aan de orde zijn geweest aan bod. Na afronding van de cursus kan de student academische kennis van geneesmiddelen en geneesmiddelgerelateerde problemen vertalen in (praktische) adviezen voor de patiënt en de arts.

In deze cursus maakt de student voor het eerst kennis met de beroepspraktijk door middel van een coschap in de openbare apotheek. Door cursorisch onderwijs te integreren met een coschap in de praktijk (werkplaatsleren), wordt de opgedane kennis direct toegepast in de praktijk.

Cursusdoelen

Na afronding van de cursus is de student in staat:

- een farmacotherapeutisch behandelplan in een medicatiebeoordelingscyclus op te stellen¹ voor een individuele patiënt aan de hand van de STRIP methode, bestaande uit de volgende activiteiten:
 - o een volledige farmacotherapeutische anamnese afnemen;
 - o de huidige farmacotherapie van de patiënt analyseren;
 - o de huidige farmacotherapie beoordelen d.m.v. een kritische analyse van bestaande evidence;
 - o aan de hand van de klinische situatie, evidence en huidige richtlijnen voorstellen doen voor optimalisatie van de farmacotherapie;
- dit behandelplan, in samenwerking met de coschapbegeleider, te bespreken met de arts²;
- dit behandelplan, in samenwerking met de coschapbegeleider, te bespreken met de patiënt²;
- volledige medicatiebewaking en afhandeling uit te voeren op aangeboden recepten; dit houdt in:
 - o het vaststellen van indicaties,
 - o het signaleren van benodigde laboratoriumwaarden,
 - o de huidige medicatie beoordelen aan de hand van de historie van de patiënt,
 - o de medicatie bewakingssignalen (doseringen, (pseudo) dubbelmedicatie, contra-indicaties, interacties) adequaat afhandelen,
 - o het overleggen met de arts over aanpassing van de farmacotherapie naar aanleiding van de medicatiebewaking;
- tijdens de receptverwerking het volledige inkoop-, distributie- en afleverproces van genees- en hulpmiddelen bij aangeboden recepten correct uit te voeren; dit houdt in:
 - o het beschrijven van de 'recept routing' in de apotheek;
 - o het beschrijven van de bestelprocessen en het voorraadbeheer;
- in het kader van de eigen professionaliteit op dilemma's rondom het wel of niet afleveren van een geneesmiddel te reflecteren;
- te voorspellen wat de consequenties zijn van modificatie van een toedieningsroute en/of -vorm van een bestaand preparaat;
- de rationaliteit en uitvoerbaarheid van een farmaceutisch alternatief, eigen bereiding of VTGM geneesmiddel te beoordelen;
- de geneesmiddelen op het aangeboden recept op een professionele en adequate manier ter hand te stellen aan de patiënt (EU, TU);
- een (zelf)zorgvraag van een patiënt adequaat af te handelen;
- de medicatieoverdracht van tweede- naar eerste-lijn en vice versa te beschrijven;

¹ Het niveau/de complexiteit van de casus en het bijbehorende behandelplan wordt afgestemd op het niveau van jaar 1 van de master. Niveaudifferentiatie kan mogelijk zijn als de coassistent blijkt geeft van een hoger niveau.

² waarbij de coschapbegeleider bepaalt in welke mate van zelfstandigheid de coassistent mag opereren.

- medische farmaceutische beslisregels (MFB's) op de juiste manier toe te passen in de praktijk;
- de therapie rondom de aandoening jicht en IBD te beschrijven;
- gezamenlijk met de co-schapbegeleider een (onderdeel van een) FTO voor te bereiden en actief te participeren tijdens het overleg²;
- de opzet en het belang te beschrijven van praktijkonderzoek;
- een kritische beschouwing te geven over kwaliteitsaspecten in de openbare apotheek.

Bron: Cursuswijzer MA107, versie januari 2020

4.2 FA-MA-202 Klinische farmacie

Plaats binnen het curriculum

Deze cursus wordt gevolgd in het tweede jaar van de master Farmacie.

Duur

Deze cursus duurt 10 weken waarvan 35 coschapidagen in de ziekenhuisapothek (experiential learning).

Inhoud

Deze cursus is ook het eerste moment binnen het curriculum dat de student kennis maakt met de beroepspraktijk van een apotheker in het ziekenhuis. Eerder in het curriculum is al kennis gemaakt met de beroepspraktijk in de openbare apotheek. In die zin kan deze cursus worden beschouwd als een uitbreiding naar onderwerpen die met name in het ziekenhuis een rol spelen. Zaken als het kiezen van de juiste toedieningsvorm en -route bestudeert de student in de ziekenhuissetting, evenals het beoordelen van de uitvoerbaarheid van bereidingsverzoeken en het identificeren van alternatieve producten ten behoeve van adequate farmacotherapie.

Het cursorisch onderwijs in deze cursus zal doorlopend gekoppeld worden aan leeractiviteiten (coschap) in een ziekenhuis. Uitgangspunt is dat dit zoveel mogelijk dagelijkse activiteiten zijn die doorgaans ook door ziekenhuisapothekers worden uitgevoerd. Medicatieoverdrachtgesprekken, het vrijgeven van individuele bereidingen, het afhandelen van clinical rules en het voorbereiden van en participeren in multidisciplinaire overleggen zijn hierbij voorbeelden van activiteiten die de student (onder supervisie) zal uitvoeren in het ziekenhuis.

Doelstelling is dat de student zoveel mogelijk zelfstandig handelingen uitvoert onder directe supervisie of supervisie achteraf. In de loop van de cursus komen de verschillende leerdoelen deels gekoppeld aan thema's aan bod.

Bron Osiris

Cursusdoelen

Na deze cursus is de student in staat om:

- klinisch chemische parameters toe te passen bij het bewaken en voorkomen van toxiciteit van farmacotherapie;
- beschikbare biomarkers toe te passen bij het individualiseren van specialistische farmacotherapie (voorbeelden van biomarkers zijn biochemische parameters, genetica, beeldvorming en patiëntvragenlijsten);
- andere zorgverleners adequaat schriftelijk te adviseren over aspecten van farmacotherapie;
- de toxicologische effecten van geneesmiddelen te herkennen en het mechanisme achter de toxiciteit te begrijpen;
- op basis van (bio)analytische data een diagnose van toxiciteit te bevestigen en een therapie/behandeladvies te geven;
- een aanvraag voor een bloedspiegelbepaling te toetsen op diagnostische en therapeutische rationaliteit en te adviseren naar aanleiding van uitslagen;

- adviezen gestructureerd vast te leggen in de medische status van de patiënt;
- de medicatieoverdracht bij opname en ontslag te waarborgen voor een individuele patiënt;
- vraagstukken met betrekking tot therapeutische substitutie van geneesmiddelen naar behoren te beantwoorden en beargumenteren in het kader van ziekenhuisformularen;
- een beschrijving van een farmaceutisch proces te maken en te beoordelen op compliance aan normen en richtlijnen;
- de uitgangspunten voor verantwoorde inzet van antibiotica te beschrijven;
- op basis van verantwoord antibioticumbeleid voor de individuele patiënt een adequate antibiotische therapie te kiezen;
- de PK/PD-principes toe te passen om doseringen rationeel te kunnen aanpassen voor een individuele patiënt;
- de (on)mogelijkheden met totale parenterale voeding en sondevoeding te bespreken en vraagstukken met betrekking tot gelijktijdige toediening met geneesmiddelen te beantwoorden;
- de (on)mogelijkheden van nucleair geneeskundige diagnostiek en radiofarmacie te overzien inclusief radiochemie, de beschikbare imaging modaliteiten en interacties met reguliere geneesmiddelen;
- keuringsresultaten aan grondstoffen, verpakkingsmaterialen of farmaceutische producten te beoordelen en aan de hand van criteria vrij te geven voor gebruik;
- de opzet van een geneesmiddelenstudie kritisch te beoordelen;
- een wetenschappelijk verantwoord farmacotherapeutisch behandelplan op te stellen;
- onderbouwd met argumenten de verantwoordelijkheid te nemen voor een uitgebracht advies;
- de collectieve functies van de apothekers van het ziekenhuis uit te leggen en de rol van deze apothekers te plaatsen in de actualiteit van de zorg;
- te reflecteren op het belang van de resultaten van praktijkonderzoek voor (verbeteren van) patiëntenzorg in het ziekenhuis.

Bron: Cursuswijzer MA202 (versie 20200831)

4.3 FA-MA-303 Geïntegreerde patiëntenzorg

Plaats binnen het curriculum

Deze cursus wordt gevolgd in het derde jaar van de master Farmacie.

Duur

Deze cursus duurt 10 weken waarvan 23 coschapidagen in de openbare apotheek (experiential learning).

Inhoud

In deze cursus staat de complexe patiënt centraal, die qua behandeling buiten de richtlijnen valt. De student leert deze patiënt kennen door te participeren in de openbare apotheek gedurende deze cursus. Om optimale patiëntenzorg te kunnen leveren aan deze groep patiënten, zal de apotheker in opleiding moeten leren hoe hij/zij moet omgaan met verschillende aspecten rondom deze complexe patiënten. Deze aspecten worden door de combinatie met praktijkervaring in een coschap in een juiste context geplaatst.

Er wordt grotendeels voortgebouwd op kennis vanuit de eerdere cursussen, welke toegepast zal worden in complexere casuïstiek. Daarnaast worden enkele specifieke onderwerpen voor het eerst behandeld of verder uitgediept. Dit betreft onder andere geriatrie, pediatrie, obesitas en leverfunctiestoornissen.

Bron: Osiris

Cursusdoelen

Na afronding van de cursus is de student in staat om:

- een medicatiebeoordeling op een wetenschappelijk verantwoorde manier aan te pakken en te doorlopen:
 - o kennis en inzichten uit de wetenschap te vertalen naar een optimale farmacotherapeutische behandeling voor de individuele patiënt;
 - o de wensen van de patiënt te achterhalen en te verwerken in het farmaceutisch behandelplan;
 - o eigen observaties en interpretaties te koppelen aan de farmacotherapeutische kennis (klinisch redeneren) om zo weloverwogen farmacotherapeutische keuzes te maken en te beargumenteren, ook als behandeling volgens richtlijnen niet meer mogelijk is;
- het farmaceutisch behandelplan goed onderbouwd te bespreken met arts en patiënt:
 - o farmacotherapeutische interventies bij een patiënt te begeleiden of in overleg met de andere behandelaar te initiëren;
 - o tijdens de bespreking van het FBP risicocommunicatie en gezondheidsgedrag op een adequate manier aan te pakken, zodat optimalisatie van de farmacotherapeutische behandeling behaald kan worden;
-

- patiëntgebonden farmacotherapeutische problemen te signaleren op het gebied van product- en patiëntenzorg, te interpreteren en aan te pakken;
 - o de gevolgen van bariatrische chirurgie te verwerken in een optimaal individueel geneesmiddelenadvies;
 - o de afwijkende evidence en kinetiek rondom geriatrie en kinderen te beschrijven en juist te interpreteren;
- geneesmiddelgerelateerde farmacotherapeutische problemen te signaleren, te interpreteren en aan te pakken;
- de toedieningsvorm en -route aan te passen ter optimalisatie van de behandeling van de individuele patiënt;
- een recept voor een apotheekbereiding beoordelen op rationaliteit en farmaceutische ontwerp kwaliteit;
- onder begeleiding de eindcontrole op recepten en de afhandeling van de medicatiesignalen volgens de normen van de beroepsgroep uitvoeren en daarover adequaat met arts en patiënt communiceren;
- mogelijke risico's die geneesmiddelgebruik met zich meebrengen te identificeren, te betrekken in je keuzes en de patiënt hierover te informeren;
- een wetenschappelijk referaat voor professionals in de zorg schrijven;
- onderdelen van het kwaliteitsmanagementsysteem te evalueren en een verbeterplan op te stellen;
- risico's in kaart te brengen van het afleveren van geneesmiddelen in geïndividualiseerde distributievormen;
- te reflecteren op dilemma's die apothekers ervaren in de dagelijkse patiëntenzorg;
- samen te werken met andere zorgverleners in de eerste lijn, zoals huisarts, praktijkverpleegkundige en thuiszorg.

Bron: Cursuswijzer MA303, versie augustus 2020

4.4 FA-MA-304 Keuzestage

Plaats binnen het curriculum

Deze cursus wordt gevolgd in het derde jaar van de master Farmacie.

Duur

Deze cursus duurt 5 weken waarvan 25 dagen bij de instantie (fulltime).

Inhoud

De keuzestage kan worden ingezet voor de verdieping in of juist de verbreding van een van de taakgebieden van de apotheker. De keuzestage biedt de student de mogelijkheid om stage te volgen bij een organisatie die tot het farmaceutisch werkveld behoort.

Cursusdoelen

De keuzestage biedt de studenten de gelegenheid om zelf te bepalen aan welke leerdoelen zij (extra) aandacht willen besteden of verdieping in willen aanbrengen mits deze leerdoelen gericht zijn op een of meer van de gedefinieerde taakgebieden.

Algemene doelstellingen:

Na afloop van de keuzestage is de student in staat:

- zelfstandig in een farmaceutische organisatie te werken;
- verantwoordelijkheid te nemen voor het eigen werkproces;
- op eigen kennis en functioneren te reflecteren en acties te ondernemen;
- om zijn eigen competenties op het gewenste niveau te brengen;
- te overleggen als gelijkwaardige gesprekspartner met de externe stagebegeleider.

Specifieke doelstellingen:

De student is na afloop van de keuzestage in staat:

- de toegevoegde waarde van de farmaceutisch inhoudelijke expertise van de apotheker(s) binnen de organisatie, bedrijf of instelling te beschrijven (welke competenties van de basisapotheker ziet de student die daarbij nodig zijn);
- de maatschappelijk verantwoorde keuzes van de apotheker(s) binnen de stageorganisatie, bedrijf of instelling kritisch te beschouwen. Dit met betrekking tot de doelmatigheid van ontwerp, productie en kwaliteitswaarborging van geneesmiddelen, de doelmatigheid van de farmaceutische (patiënten)zorg en/of de maatschappelijke en ethische aspecten van het medicatiebeleid, kwaliteitszorg en management en de farmaceutische wetenschap.

Bron: Osiris

4.5 FA-MA-305 Eindcoschap

Plaats binnen het curriculum

Deze cursus wordt gevolgd in het derde jaar van de master Farmacie.

Duur

Deze cursus duurt 10 weken waarvan 46 dagen in de openbare, ziekenhuis- of poliklinische apotheek (fulltime).

Inhoud

Het eindcoschap biedt de student de gelegenheid om naast de verplichte leerdoelen zelf te bepalen aan welke leerdoelen hij/zij (extra) aandacht wil besteden of verdieping in wil aanbrengen mits deze persoonlijke leerdoelen gericht zijn op een of meer van de gedefinieerde taakgebieden.

Het herhalen en/of verdiepen van eerdere leerdoelen kan bijdragen aan het functioneren van de student op het niveau van basisapotheker.

Na afloop van het eindcoschap zal de student moeten kunnen functioneren op het niveau van de basisapotheker.

Bron: Osiris

Cursusdoelen

Na afronding van de cursus is de student in staat:

- zorgverleners, andere personen in het werkveld en patiënten adequaat mondeling te adviseren;
- zorgverleners, andere personen in het werkveld en patiënten adequaat schriftelijk te adviseren;
- een actieve bijdrage te leveren in multidisciplinaire contacten (commissies, lokaal of regionaal overleg);
- initiatieven te tonen zoals de organisatie van de student verwacht;
- prioriteiten te stellen zoals de organisatie van de student verwacht;
- apothekerstaken zelfstandig uit te voeren onder toezicht van een apothekemedewerker of apotheker;
- samen te werken binnen het apothekersteam en met de overige apothekemedewerkers;
- theoretische vakinhoudelijke kennis te vertalen naar en toe te passen in de praktijk en op basis daarvan een (concreet) advies te onderbouwen;
- verantwoordelijkheid te nemen voor het eigen werkproces;
- op eigen kennis en functioneren te reflecteren en acties te ondernemen om de eigen competenties op het gewenste niveau te brengen;
- de consequenties van diens handelen maatschappelijk te overzien;
- kennis te behouden, nieuwe kennis te verwerven en zich bewust te zijn van de eigen kennisgrens;
- zich constructief op te stellen.

Bron: Cursuswijzer MA305 (versie 200728)

5. Verwachtingen en verantwoordelijkheden tijdens coschap

Om het coschap in goede banen te leiden is tussen de apotheker-coschapbegeleider, de coassistent farmacie en UPPER duidelijkheid nodig over elkaars verwachtingen en verantwoordelijkheden.

5.1 Apotheker-coschapbegeleider

Van de apotheker-coschapbegeleider wordt verwacht dat hij/zij:

1. zorgt dat het apotheekteam op de hoogte is van de komst van de coassistent en het apotheekteam duidelijke instructies geeft over hun rol bij de begeleiding van de coassistent;
2. de coassistent beschermt tegen elke vorm van intimidatie of discriminatie op de werkplek. Het beginsel van gelijke rechten zal altijd voorrang hebben;
3. zorgt dat er voor de coassistent een (gedeelte) werkplek beschikbaar is;
4. er zorg voor draagt dat er elke dag begeleiding beschikbaar is voor de coassistent;
5. bij het delegeren van de begeleiding aan bijv. een AIOS of apothekersassistent altijd zelf de eindverantwoordelijkheid draagt voor de begeleiding van het coschap;
6. bij verwachte en onverwachte onderbreking van de begeleiding (bijv. vakanties, inspecties, einde werkverband AIOS etc.) zorgt voor de continuïteit van de begeleiding van de coassistent en daar waar mogelijk de coassistent en het UPPER-team vooraf hieromtrent op de hoogte stelt;
7. de coassistent controleert in zijn handelingen. Coassistenten zijn **niet bevoegd** om de artsensijbereidkunst uit te oefenen (tenzij in bezit van diploma van apothekersassistent). De Geneesmiddelenwet eist dat apotheker persoonlijk toezicht houdt of laat houden op de handelingen van niet-bevoegden;
8. de coassistent geen apparatuur laat gebruiken zonder ontvangst van een duidelijke instructie over de bedieningswijze of zonder aanwezigheid van een duidelijk bedieningsvoorschrift;
9. de coassistent de mogelijkheid biedt om zijn/haar (persoonlijke) leerdoelen te kunnen behalen;
10. de coassistent de mogelijkheid biedt om de vastgestelde opdrachten tijdig te kunnen uitvoeren in de apotheek (incl. de voorbereiding van de onderwijsbijeenkomsten);
11. regelmatig narratieve feedback geeft op opdrachten of via korte praktijkbeoordelingen;
12. bij de plaatsing van meerdere coassistenten in de instelling iedere coassistent afzonderlijk feedback geeft en zoveel mogelijk gescheiden opdrachten geeft;

13. minimaal één keer per week een (kort) overleg heeft met de coassistent inzake de vorderingen van het coschap;
14. de coassistent halverwege het coschap in een voortgangsgesprek beoordeelt aan de hand van de competentiematrix en inhoudelijke feedback geeft op het dagelijks functioneren, op opdrachten en overige werkzaamheden met het oog op de verdere ontwikkeling van de bijbehorende competenties tijdens het vervolg van het coschap;
15. de coassistent in een eindgesprek beoordeelt en inhoudelijke feedback geeft aan de hand van de competentiematrix op het dagelijks functioneren, op de verrichte werkzaamheden/opdrachten en op de ontwikkeling van de bijbehorende competenties passend bij het niveau van het betreffende coschap.

5.2 Coassistent

Van de coassistent wordt verwacht dat hij/zij tijdens het coschap:

1. situaties die de prestaties kunnen beïnvloeden (ziekte, stress, intensief sporten, vasten of andere privéomstandigheden) in het belang van zijn leerproces en de patiëntveiligheid tijdig bespreekt met de coschapbegeleider en coschapcoördinator;
2. zich gedraagt als gast en zich aanpast aan de in de apotheek gangbare *gedragsregels*. Daarnaast vertoont de coassistent professioneel gedrag ('[*Professioneel gedrag coassistent*](#)');;
3. zich *terughoudend* opstelt ten aanzien van persoonlijke zaken en geen partij kiest voor wie dan ook binnen de apotheek/instelling;
4. zich houdt aan het beroepsgeheim dat geldt voor personen werkzaam in de gezondheidszorg en hiertoe een '[*geheimhoudingsverklaring*](#)' ondertekent;
5. geen misbruik maakt van de bedrijfsinformatie in de instelling waar het coschap wordt gevolgd en hierover niets naar buiten brengt (beroepsgeheim/geheimhoudingsverklaring);
6. alle data/opdrachten/uitwerkingen opslaat op een door de apotheek/instelling aangewezen (digitale) locatie. Duidelijke afspraken worden gemaakt over het opslaan van (digitale) documenten: welke documenten **alleen** binnen de apotheek (bv. algemene afdelingsschijf) en welke documenten in het e-portfolio mogen worden opgeslagen;
7. data/formulieren/rapporten uitsluitend in de apotheek raadpleegt en niet meeneemt of opslaat op een eigen harde schijf (bijv. USB) of in een digitale omgeving (bijv. Dropbox). De coassistent gebruikt **alleen na expliciete toestemming** van de coschapbegeleider documenten uit de apotheek voor een opdracht/verslaglegging. Documenten met naar individuele patiënten herleidbare informatie worden nooit opgenomen in een verslag;
8. na toestemming alleen gegevens over patiënten of artsen **geanonimiseerd** in verslagen/e-portfolio opneemt. Dit geldt voor gegevens verkregen uit onderzoek, maar ook voor casuïstiek met betrekking tot individuele patiëntenzorg en mondelinge informatie. Ten behoeve van de privacy

vermeldt de coassistent de identiteit van de apotheker en de apotheek niet in opdrachten, verslaglegging, rapportage e.d. die in het e-portfolio (dienen te) worden opgenomen. Uitzondering hierop zijn de feedback, beoordelingen en de gespreksverslagen ten behoeve van de ontwikkeling van de coassistent;

9. zich laat controleren in zijn handelingen. Coassistenten zijn **niet bevoegd** om de artsensijbereidkunst uit te oefenen (tenzij in bezit van diploma van apothekersassistent). De Geneesmiddelenwet eist dat apotheker persoonlijk toezicht houdt of laat houden op de handelingen van niet-bevoegden;
10. geen apparatuur gebruikt zonder ontvangst van een duidelijke instructie over de bedieningswijze of zonder aanwezigheid van een duidelijk bedieningsvoorschrift;
11. gedurende de coschapdagen 8 uur werkt. Voor feestdagen geldt het beleid van de apotheek;
12. per cursus maximaal 1 coschapdag afwezig is in verband met ziekte of niet te vermijden verplichtingen. Overige gemiste dagen worden in overleg met de coschapbegeleider op een nader te bepalen tijdstip ingehaald. Indien het verzuim langer dan 3 dagen duurt, dient UPPER-stage op de hoogte te worden gebracht;
13. actief om feedback van de coschapbegeleider/het apotheekteam vraagt, bij voorkeur tijdens het oefenen van leeractiviteiten (korte praktijk beoordelingen) en op de uitvoering van opdrachten.

5.3 UPPER Stagebureau

UPPER Stagebureau vervult de volgende activiteiten ten aanzien van de coschappen:

1. toewijzen van opleidingsadressen aan coassistenten (inventariseren beschikbaarheid, voorkeuren coassistenten);
2. toezien op de kwaliteit van de coschappen (monitoren, analyseren en rapporteren aan de hand van (student)evaluaties);
3. informeren en ondersteunen van coassistent en coschapbegeleider in het kader van de opleidings- en beoordelingsmethodiek tijdens het coschap;
4. informeren en ondersteunen van de coassistent en coschapbegeleider bij problemen tijdens het coschap;
5. het toekennen en verwerken van de eindbeoordeling van het coschap (onder verantwoordelijkheid van de coschapcoördinator).

Ontstaan tijdens het coschap problemen waar men niet uitkomt, dan dient de coassistent en/of de coschapbegeleider contact op te nemen met de coschapcoördinator. In gezamenlijk overleg wordt dan gezocht naar een passende oplossing.

6. Praktische zaken

6.1 Plaatsingsprocedure

Studenten volgen hun coschappen in een door UPPER erkende opleidingsapothek. Voor opleidingsapotheken geldt dat de (ziekenhuis)apothek en de coschapbegeleider moeten voldoen aan eisen zoals beschreven in hoofdstuk 7. Plaatsing voor een coschap gebeurt via UPPER. Studenten krijgen ca. 6 weken voor aanvang van het coschap een uitnodiging om hun voorkeuren voor apotheken kenbaar te maken via het stageadministratiesysteem UPStage. Aan de hand van deze voorkeuren wijst UPPER Stagebureau de adressen toe. Bij meerdere voorkeuren voor een adres wordt geloot. In het geval dat alle voorkeuren van een student vergeven zijn krijgt de student een uitnodiging om nieuwe voorkeuren op te geven.

Het is voor de verplichte coschappen niet toegestaan om als student zelf afspraken te maken met een apothek om een coschap te volgen. Indien een student zich bij een coschapadres meldt om zelfstandig een coschap te regelen dient de student te worden verwezen naar UPPER Stagebureau. Uitzondering is de planning van een keuzestage. Studenten leggen hiervoor zelf het contact met het coschapadres. Voor een keuzestage komen ook apotheken in aanmerking die niet als coschapadres bij UPPER geregistreerd staan.

6.2 Beperkingen coschapadres

Voor het volgen van een coschap/stage in een openbare of poliklinische apothek of in een ziekenhuis- of instellingsapothek, gelden de volgende beperkingen:

- geen coschap bij familie in de 1e en 2e graad
- geen coschap in een apothek waar een ander coschap is gevolgd dan wel bij een apothek die deel uitmaakt van hetzelfde cluster
- geen coschap in een apothek waar men werkzaam is (geweest)
- geen coschap in een apothek waar al voor aanvang van het coschap zicht is op een dienstverband.
- geen coschap in een concurrerende apothek van de apothek waar men werkzaam is (geweest) of waar al voor aanvang van het coschap zicht is op een dienstverband.

6.3 Vergoedingen

De universiteit vergoedt geen opleidingskosten aan de coschap- of stageverlenende instelling.

Aan studenten die een coschap/keuzestage volgen, behoort geen salaris te worden betaald. Dit is van belang om een optimaal leerproces te garanderen en te voorkomen dat in plaats van de leerdoelen de taken bepalend zijn voor de werkzaamheden van de student. Het is toegestaan om de student een reis-/onkostenvergoeding aan te bieden.

De universiteit vergoedt geen reiskosten.

6.4 Coschapovereenkomst en verzekeringen

6.4.1 Coschapovereenkomst voor coschappen in Nederland

Voor coschappen die in Nederland plaatsvinden kunnen coschapbegeleiders, indien zij dit wensen, gebruik maken van de Nederlandstalige modelovereenkomst van de Universiteit Utrecht (<https://students.uu.nl/onderwijs/stage>). De opleiding en het UPPER Stagebureau voeren hierin geen actief beleid. De instelling waar een coschap gevolgd wordt kan ook gebruik maken van een eigen overeenkomst.

6.4.2 Schade aan/voor de coassistent

Conform Nederlands recht (art. 7:658 lid 4 Burgerlijk Wetboek) is de coschapbiedende organisatie aansprakelijk voor letsel of schade, welke de student mocht lijden tijdens het coschap.

6.4.3 Schade aan de coschapverlenende instelling

Conform Nederlands recht (art. 7:661 lid 1 Burgerlijk Wetboek) is de coassistent die bij de uitvoering van zijn werkzaamheden schade toebrengt aan de coschapverlenende organisatie of derden, daarvoor in beginsel niet aansprakelijk. Hiervan kan slechts worden afgeweken bij schriftelijke overeenkomst en slechts voor zover de coassistent hiervoor is verzekerd (art. 7:661 lid 2 BW).

De Universiteit Utrecht heeft onder haar aansprakelijkheidsverzekering meeverzekerd de studenten van de Universiteit te Utrecht tijdens hun coschap-activiteiten, mits dit coschap geschiedt onder auspiciën en met medeweten van de Universiteit.

6.5 Tijdelijke blokkade voor coschappen doorgeven

Bij het opgeven van hun voorkeursadressen in UPStage krijgen studenten de voor dat bepaalde coschap geschikte adressen te zien. Indien een coschapbegeleider weet dat er in een bepaalde periode geen gelegenheid is om een student te begeleiden kan UPPER de apotheek tijdelijk blokkeren voor coschappen zodat de student deze apotheek niet als voorkeur kan opgeven. Een tijdelijke blokkade kan gemeld worden door een mail te sturen naar upper.stage@uu.nl.

6.6 Verandering van coschapbegeleider

Wanneer de bij UPPER geregistreerde coschapbegeleider vertrekt uit de apotheek of de begeleiding van de coschappen overdraagt aan een andere apotheker dient dit gemeld te worden aan UPPER Stagebureau (upper.stage@uu.nl). Verandering van coschapbegeleider kan gevolgen hebben voor de erkenning als opleidingsapotheek (zie hoofdstuk 7).

7. Kwaliteitscriteria opleidingsapotheken en opleiders

7.1 Inleiding

In het streven naar uniforme kwaliteit hebben de vertegenwoordigers van de vervolgopleiding tot openbaar apotheker (KNMP), tot ziekenhuisapotheker (NVZA) en de masteropleidingen van de Universiteiten van Groningen, Leiden en Utrecht op 27 mei 2020 een voorstel gedaan voor gezamenlijke kwaliteitscriteria voor opleidingsapotheken in Nederland. De criteria zoals beschreven in dit document geven aan wat de opleidingen verwachten van alle apotheken waar apothekers (een deel van) hun (vervolg)opleiding volgen en van de opleiders in deze apotheken.

Gezamenlijk vastgestelde kwaliteitscriteria dienen twee doelen: het waarborgen van de kwaliteit van opleiden in opleidingsapotheken ten behoeve van de beroepsgroep en het uniformeren van de criteria zodat opleiders landelijk weten wat van hen verwacht wordt. Gezamenlijke criteria scheppen bovendien duidelijkheid voor basisopleidingen en vervolgopleidingen en maken het mogelijk om als opleidingen samen op te trekken in de scholing van opleiders of in de evaluatie van de kwaliteit van het opleidingsklimaat.

Vanaf het studiejaar 2020-2021 houdt UPPER deze criteria aan voor het accepteren van nieuwe opleidingsapotheken. Eventuele wijzigingen op advies van de SRC-OF zullen gecommuniceerd worden met de opleidingsapotheken. De criteria zullen na een periode van twee jaar geëvalueerd worden.

Leeswijzer:

- Voor de vervolgopleiding tot openbaar apotheker gelden aanvullende eisen om erkend te worden als apothekeropleider en als opleidingsapotheek. Deze zijn beschreven in het Besluit Opleidingseisen Openbare Farmacie (<https://www.knmp.nl/downloads/besluitopleidingseisenOF.pdf>). Deze eisen zijn uitgebreider dan de criteria die in dit document beschreven worden. Wanneer aan een opleidingsapotheek en apothekeropleider door de SRC-OF erkenning is verleend voor het opleiden van openbaar apothekers mag dus aangenomen worden dat zij voldoen aan de in dit document gestelde criteria.
- Voor de opleiding tot ziekenhuisapotheker gelden aanvullende eisen om erkend te worden als opleidingsinstellingen en apothekeropleider. Deze zijn beschreven in het Besluit Opleidingseisen Ziekenhuisfarmacie (<https://www.knmp.nl/professie/opleiding-en-herregistratie/ziekenhuisapothekers/regelingen-en-besluiten>). Deze eisen zijn uitgebreider dan de criteria die in dit document beschreven worden. Wanneer aan een opleidingsinstelling en een apothekeropleider door de SRC-ZF erkenning is verleend voor het opleiden van ziekenhuisapothekers, dan mag dus aangenomen worden dat die opleidingsinstelling voldoet aan de in dit document gestelde criteria. Voor ziekenhuisapotheken die geen door de SRC-ZF erkende opleidingsinstelling voor de ziekenhuisfarmacie zijn, gelden onderstaande criteria voor het begeleiden van een ApIO (masteropleiding).
- Waar openbare apotheek/openbaar apotheker staat wordt ook poliklinische apotheek/poliklinisch apotheker bedoeld.

Gebruikte afkortingen

ApIO	Apotheker in opleiding (= coassistent farmacie)
A(p)IOS	Apotheker in opleiding tot specialist (openbaar apotheker/ziekenhuisapotheker)
ApOP	ApothekerOpleider
SRC-OF	Specialisten Registratie Commissie, kamer Openbare Farmacie
SRC-ZF	Specialisten Registratie Commissie, kamer Ziekenhuisfarmacie

	Criteria voor de opleidingsapotheek
1	Openbare apotheek: HKZ of gelijkwaardig gecertificeerd.
2	De apothekers in de apotheek participeren in FTO (minimaal niveau 3) of in intramuraal en transmuraal overleg.
3	Er is een goede en gelijkwaardige interprofessionele relatie t.b.v. de behandeling van individuele patiënten.
4	De farmaceutische zorg in de apotheek is zodanig georganiseerd dat alle werkzaamheden en verplichtingen zoals beschreven in de cursuswijzer door de ApIO kunnen worden uitgevoerd.
5	Er is minimaal 1 fte openbaar apotheker of ziekenhuisapotheker werkzaam (bij voorkeur twee) in de apotheek met een goed geregelde achterwacht.
6	In de apotheek is een werkplek beschikbaar voor de ApIO waar deze gebruik van kan maken.
7	In de apotheek is sprake van een goed opleidingsklimaat, dit blijkt uit de evaluatie van de apotheek m.b.v. een voor de farmacie aangepaste SPEED-vragenlijst (bijlage 7.1) of een andere gevalideerde vragenlijst die het opleidingsklimaat meet.
8	In de apotheek is aandacht voor de persoonlijke ontwikkeling van de teamleden en de ApIO.
9	Het Handvest van de apotheker (KNMP) wordt nageleefd in de apotheek.

	Criteria voor de ApothekerOpleider
	De ApothekerOpleider (ApOP):
10	werkt minimaal 6 maanden in de opleidingsapothek op het moment dat de ApIO start.
11	is per week minimaal 60% van de aanwezigheid van de ApIO aanwezig in de apothek. De dagelijkse begeleiding mag worden gedelegeerd aan een A(p)IOS.
12	heeft voldoende tijd voor de begeleiding van de ApIO waaronder een (twee)wekelijks informeel gesprek over de voortgang.
13	zorgt ervoor dat de ApIO zijn verplichtingen vanuit de opleiding kan nakomen.
14	draagt er zorg voor dat de ApIO zich kan ontwikkelen wat betreft het competentieprofiel van de (openbaar) apotheker (conform raamplan Farmacie/opleidingsplan).
15	zorgt ervoor dat het apothekteam voorbereid is op de komst van een ApIO en bereid is de ApIO te begeleiden.
16	biedt een ApIO in de apothek de gelegenheid om te participeren in het patiëntencontact en artsencontact.
17	geeft de ApIO uitsluitend opdrachten die passen bij het opleidingsniveau; observatie/supervisie van de ApIO tijdens diens praktijkuitvoering door of onder de verantwoordelijkheid van de opleider is hiervoor een vereiste.
18	heeft de door het opleidingsinstituut vereiste scholing op het gebied van didactische competenties gedaan of is bereid deze te volgen.
19	beschikt over de competenties zoals beschreven in het competentieprofiel ApOP* of is bereid hierin scholing te volgen.
20	zorgt voor een introductieprogramma (met o.a. rondleiding door apothek, voorstellen aan team, algemene zaken etc.) voor de ApIO in de apothek.
21	voert met de ApIO informele en formele feedback- en voortgangsgesprekken overeenkomstig de cursuswijzer.
22	beoordeelt de ApIO overeenkomstig de eindtermen van de stage/het coschap zoals gedefinieerd in de cursuswijzer, en legt dit vast.

*Competentieprofiel van de ApOP

Zie <https://www.knmp.nl/downloads/opleidingsplan-specialisme-openbare-farmacie.pdf> - bijlage C

7.3 Toetsing en controle (invoering later)

Indien de (ziekenhuis)apothek en de ApOP aan de gestelde criteria voldoen wordt een samenwerkingsovereenkomst getekend. Deze overeenkomst is twee jaar van toepassing.
Of de (ziekenhuis)apothek en de ApOP aan de criteria voldoen wordt getoetst d.m.v. beoordelingen door studenten en zo nodig een bezoek aan de apothek. Als de apothek en de ApOP door meer dan één student met een voldoende zijn beoordeeld vindt verlenging van de samenwerkingsovereenkomst plaats na twee jaar.
Als de apothek en/of de ApOP binnen deze periode niet aan de criteria blijkt te voldoen, wordt dit direct besproken en krijgt de ApOP de kans om zich binnen 6-12 maanden te verbeteren. Na twee jaar volgt een stilzwijgende verlenging, tenzij de apothek en/of de ApOP na deze periode (nog steeds) niet aan de criteria voldoet.
Indien in een periode van 2 jaar geen A(p)IO(S) in de (ziekenhuis) apothek geweest is, is een "opfriscursus" voor de ApOP noodzakelijk.

7.4 Beëindiging of schorsing van de erkenning van de ApOP/Apothek

Bij vertrek ApOP en geen vervanger die aan de eisen voldoet.
Als de (ziekenhuis)apothek en/of ApOP niet aan de gestelde criteria voldoen (zie paragraaf 7.3 voor de wijze van toetsing) en er na een gesprek tussen de ApOP en een vertegenwoordiger van het opleidingsinstituut binnen 6-12 maanden geen verbetering optreedt wordt de samenwerkingsovereenkomst ontbonden.

Bijlage 7.1: Voor de farmacie aangepaste SPEED vragenlijst

Doel: uniforme evaluatie van opleidingsklimaat in opleidingsapotheken door farmacie opleidingen (Master/Specialisaties), waardoor uitkomsten onderling vergelijkbaar worden en eventuele trends kunnen worden waargenomen.

Aangepaste SPEED vragenlijst

Thema	Vraag	Antwoord
Inhoud/ begeleiding	Mijn opleider geeft in feedback regelmatig aan wat ik goed doe én wat ik kan verbeteren	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens
	Het voortgangsgesprek dat ik hier meemaak, is een zinvol gesprek over mijn functioneren	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens
	De opleider(s) is/zijn allemaal op hun eigen manier een positief rolmodel	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens
	De mate van zelfstandigheid die ik in de opleidingsapothek krijg past bij mijn opleidingsniveau	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens
	De opleiding in de opleidingsapothek bereidt mij voor op mijn toekomstige loopbaan	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens
Sfeer	De opleider(s) en het apothekerteam zijn toegankelijk en behulpzaam	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens
	Opleider(s), apothekerteam, ander (paramedisch) personeel en apotheker in opleiding vormen hier een team	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens
	Er zijn GEEN opleiders die een negatieve stempel op de opleidingssfeer drukken	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens
	Mijn opleider steunt mij in moeilijke situaties	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens
	De opleider(s) is/zijn respectvol naar de apotheker in opleiding	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens
Organisatie v/d opleiding	Onderwijs en opleiding krijgen veel nadruk binnen deze apothek	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens
	Goede supervisie is te allen tijde beschikbaar	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens
	Mijn opleider is duidelijk over mijn taken en verantwoordelijkheden	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens
	Mijn opleider reserveert tijd om mij te superviseren/begeleiden	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens
	Mijn opleider voorkomt dat ik te veel oneigenlijke taken moet uitvoeren	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens

Facultatieve vragen UPPER

Thema	Vraag	Antwoord
Algemeen oordeel	Mijn introductie was goed geregeld (informatie bij aankomst, voorstellen aan het apotheekteam, eerste uitleg en instructies)	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens
	Ik had een werkplek	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens
	Ik heb uitdagende opdrachten gedaan (zelf gekozen of door opleider bedacht)	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens
	Ik kreeg voldoende tijd en ruimte om aan de opdrachten vanuit de opleiding te werken	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens
	Ik werd in de apotheek gestimuleerd zelf vragen te stellen	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens
Eindbeoordeling	De eindbeoordeling werd door de opleider goed onderbouwd	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens
Advies toekomstige studenten	Wat adviseer je deze apotheker(s) en het apotheekteam wat betreft het begeleiden van studenten?	open antwoord
	Ik raad deze apotheek aan bij andere studenten	1-5 Helemaal mee oneens - Helemaal mee eens
	Tips voor de volgende student	open antwoord
Kernwoorden apotheek		(maximaal 5 antwoorden)
bedrijfsvoering	0 Personeelstekort	
	0 Ondernemend	
	0 Innovatief	
	0 Neemt deel aan praktijkonderzoek	
	0 Doet veel aan patiëntenvoorlichting	
	0 Goede samenwerking andere zorgverleners	
	0 Veel concurrentie	
	0 Ouderwets	
	0 Groot	
	0 Klein	
	0 Saai	
leeromgeving	0 Goede sfeer	
	0 Rijke leeromgeving	
	0 Veilige leeromgeving	
	0 goede balans tussen opleiding en werk	
	0 Weinig uitdagende opdrachten te doen	
	0 Stressvol	
	0 Druk	
patiëntenpopulatie	0 Multicultureel	
	0 Veel oudere patiënten	
	0 gevarieerde patiëntenpopulatie	
	0 Anders	